

Tulude vähenemise mõjud valdade ja linnade tegevusele perioodil 2009–2010

Riigikogu Riigieelarve kontrolli erikomisjon
06.06.2011

Peakontrolör Airi Mikli
Meeskond: Reet Rutus, Silva Helmrosin; Auditijuht: Tambet Drell
Kohaliku omavalitsuse auditi osakond

Töö eesmärgist ja ulatusest

Töö eesmärgiks oli võtta kokku andmed ja anda ülevaade sellest, kuidas muutusid majandussurutise perioodil 2009 – 2010 omavalitsuste tulud-kulud ning kuidas see mõjutas omavalitsuste toimimist.

NB! Tegemist ei olnud auditiga ning selles hinnanguid ei antud.

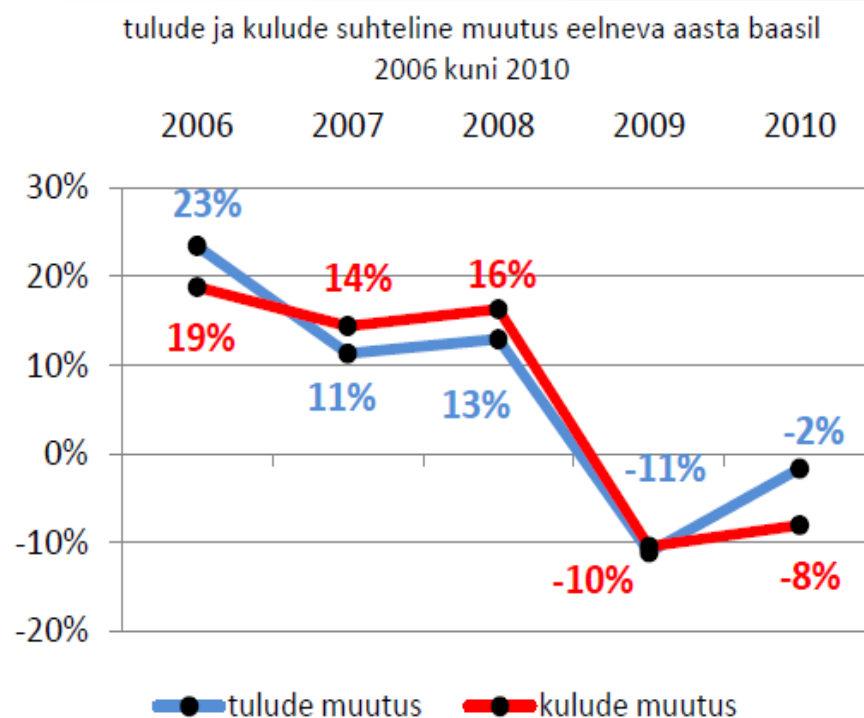
Peamiste tegevustena:

- a) viidi läbi **KOVide küsitlus** omavalitsusjuhtide hinnangute saamiseks erinevat liiki kulude vähenemise põhjustest võrreldes kriisieelse ajaga ning muutuste tagajärgedest KOVide töökorraldusele, ülesannete täitmisele ja majandamisele,
- b) **analüüsi KOVide finantsandmeid** eelarve täitmise aruannete ja saldoandmike põhjal eesmärgiga teha kindlaks tulude ja kulude muutuste sisu ja ulatus,
- c) **analüüsi Maksu- ja Tolliametilt saadud andmeid** KOVide peamist tuluallikat – tulu füüsilise isiku tulumaksust – mõjutavate oluliste tegurite muutuse ja arengutendentside kohta.

Muutused üldistes eelarvenäitajates

2010 vs 2008:

- KOVide kogutulud väiksemad **2,9 mld** kr.
- KOVide kogukulud väiksemad **4,2 mld** kr.
- Kogutulud vähenesid **87% KOVidest**, seejuures maksutulud 97% KOVidest.
- Kogukulud vähenesid **85% KOVidest**.
- Tuludes suurim langeja **maksutulud**: -18%.
- Väljaminekutes suurim langeja **investeeringud**: -51%.

Muutused tegevusvaldkondade rahastamises

Tegevusala	Personalikulud		Majandamiskulud		Investeeringud		Kokku	
	mln kr	%	mln kr	%	mln kr	%	mln kr	%
haridus (09)	-592	-10%	-297	-12%	-1353	-72%	-2244	-22%
majandus (04)	-26	-12%	-637	-41%	-863	-63%	-1526	-48%
vaba aeg, kultuur ja religioon (08)	-130	-12%	-205	-26%	-366	-48%	-701	-26%
elamu- ja kommunaalmajandus (06)	-1	-1%	-64	-12%	-266	-70%	-331	-33%
üldvalitsemine (01)	-176	-14%	-121	-27%	-33	-49%	-330	-19%
keskkonnakaitse (05)	-3	-5%	-74	-14%	-147	-74%	-224	-29%
sotsiaalne kaitse (10)	-29	-6%	-50	-11%	-41	-42%	-120	-12%
tervishoid (07)	-2	-3%	-13	-17%	-13	-82%	-28	-19%
avalik kord (03)	-3	-29%	-13	-46%	-5	-99%	-21	-48%

Tulude vähenemise mõjud (KOVide küsitlus)

2010 vs 2008	KOVide osakaal		
	EI OLE VÄHENDATUD	ON VÄHENDATUD	
		tulude vähenemise tõttu	muul põhjusel
1) ASUTUSTE ARV	91%	6%	3%
2) TEENISTUJATE ARV	50%	37%	13%
3) PALGAMÄÄRAD	39%	58%	3%

- Küsitletud KOVides (213) vähenes 2010 vs 2008 teenistujate arv kokku 274 isiku võrra (4%). Keskmise vähenemise määr 10%.
- Palgamäärade kärbe jäi samuti enamasti 10% piiresse.

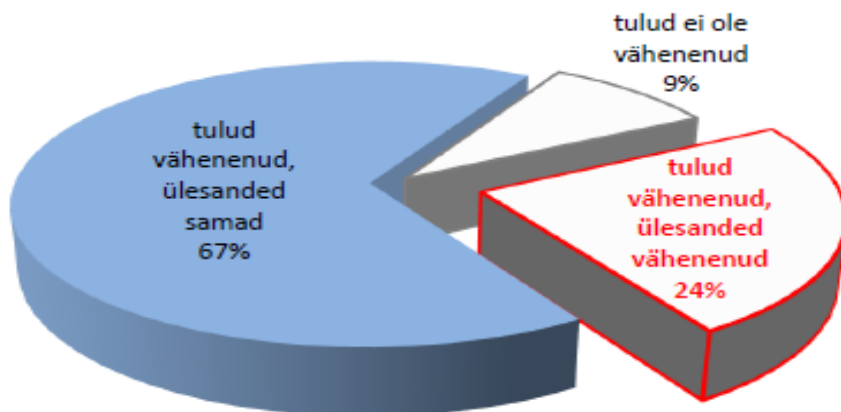
Tulude vähenemise mõjud (KOVide küsitlus)

- Muutused teenistujate arvus ja palgamäärades vähendasid **personalikulusid** 79% küsitletud KOVidest. Kulude vähenemise tagajärjel:
 - a) **haldustoimingute pikem ajakulu 24%** küsitletud KOVides;
 - b) **avalike teenuste kättesaadavuse halvenemine 30%** KOVides.
- **Majandamiskulud ja investeeringud** kahanesid tulude vähenemise tõttu vastavalt 77% ja 70% küsitletud KOVidest.

vähenenud majandamiskulude ja investeeringute mõju	KOVide osakaal
teede ja tänavate seisund on halvenenud	82%
tänavavalgustuse tööaega on lühendatud	66%
investeeringutest loobumine spordi-, vabaaja ja noorsootöö valdkonna objektidesse	56%
investeeringutest loobumine haridusvaldkonna objektidesse	52%
avalike hoonete kasutusvõimalused on halvenenud	33%
investeeringutest loobumine jäätmehoolduse korralduse arendamiseks	23%
investeeringutest loobumine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamiseks	23%
investeeringutest loobumine sotsiaalse kaitse valdkonna objektidesse	23%

Tulude vähenemise mõjud (KOVide küsitlus)

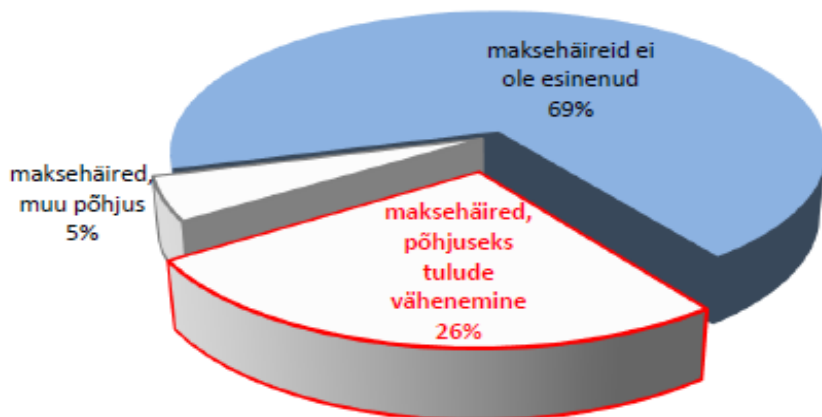
tulude vähenemise mõju vabatahtlikele ülesannetele

Milliste ülesannete lõpetamist enim nimetati?

- a) spordi- ja kulutuuri toetused ning -üritused (9% vastanutest),
- b) toetused kolmandale sektorile, sh MTÜdele, SAdele (6% vastanutest),
- c) päästeteenistuse, korrakaitse, heakorradendamise toetused, perearstitoetus, teenused-toetused eakatele.

tulude vähenemine ja KOV asutuste maksehäired

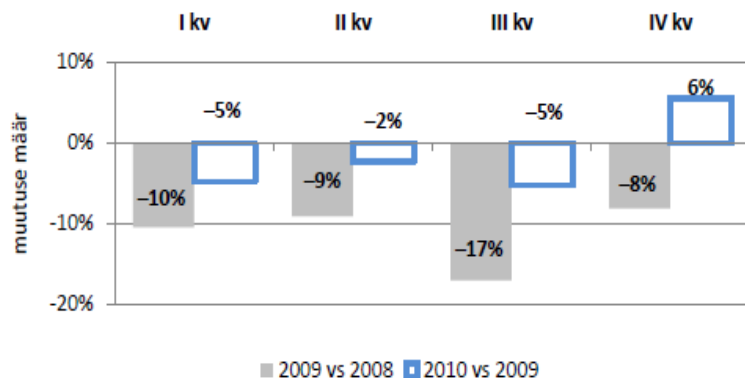
Maksehäirete sisu:

- a) probleemid võla tasumisega hankijatele 27%,
- b) probleemid võla tasumisega finantseerimisasutustele 6%,
- c) probleemid võla tasumisega töötajatele 9%,
- d) probleemid võla tasumisega Maksu- ja Tolliametile 15%.

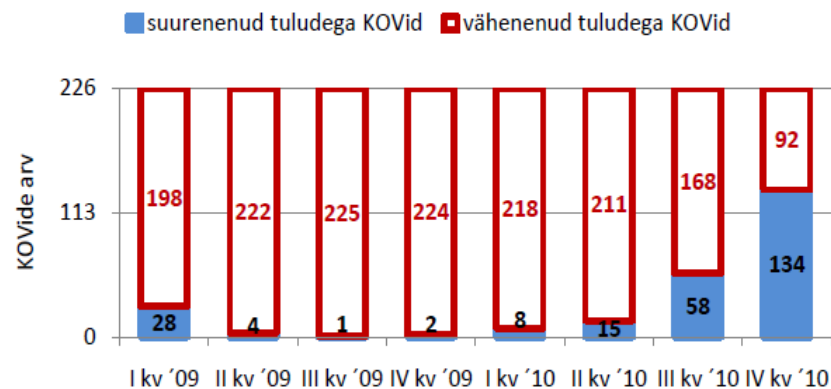
Kriis hakkab mööduma!

- 2010.a lõpus pöörasid tulud tõusule.

tulude kvartalipõhised muutused 2009 - 2010

KOVide arv maksutulude muutuse suundade järgi 2009 kuni 2010

maksumaksjate ja tööandjate arvu suhteline muutus alates 2008.a algusest

